

до Сторіччя

СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ПАМ'ЯТІ ДОКТОРА ФІЛОЛОГІЧНИХ НАУК,
ПРОФЕСОРА Д. І. КВЕСЕЛЕВИЧА (1935-2003)

10 травня 2019 р.

Житомирський державний університет
імені Івана Франка

Л. М. Чумак
м. Житомир

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛЕКСИЧНИХ ІННОВАЦІЙ З КОНСТАНТНИМ ЕЛЕМЕНТОМ -ATHON НА ПОЗНАЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ, СПРЯМОВАНОЇ НА ДОСЯГНЕННЯ СПІЛЬНОЇ МЕТИ В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

Прагматичні інтенції автора медійного дискурсу зумовлені побудовою комунікативного та практичного контексту висловлення. Лексичні одиниці в сучасному англomовному медійному дискурсі з точки зору оформлення практичного контексту реалізують експресивну [1, с. 9] та референтну [0, с. 120–121] функції мови. Аналіз лексичних інновацій у сучасному англomовному медійному дискурсі засвідчує тенденції, пов'язані з потребами носіїв мови у вираженні нових понять реальності за допомогою засобів експресивізації. Неординарне мислення автора медіатексту для привернення уваги читача, відмова від звичних шаблонів у процесі створення цілісного образу дійсності, а не сукупності його окремих складових [3, с. 132; 6, с. 219;] відкриває та втілює в оригінальних формах ресурси мовної системи.

Оформлення реальності дійсності в мовних одиницях може створюватися комбінуванням різних підсистем мови, причому змінюватися може не тільки кількісний склад конститuentів мовних підсистем, але і якісна їх організація. Отже, певна комбінація зв'язків, властивостей та взаємного прояву особливостей унаслідок взаємодії цих конститuentів зумовлює створення конкретної мовної реальності, міру її життєздатності та діапазон функціонального навантаження [7, с. 65–66].

Наприклад, комбінування елемента словотвірного (-*athon*) та лексичного рівнів мови реалізується в таких англomовних лексичних інноваціях: *bikeathon*, *celebrathon*, *danceathon*, *drinkathon*, *ficathon*, *hikeathon*, *jogathon*, *kissathon*, *knitathon*, *paintathon*, *rockathon*, *shopathon*, *skateathon*, *skiathon*, *skipathon*, *spendathon*, *webathon*, *workathon*. Проведений аналіз дозволив виділити в структурі значення аналізованих номінацій інтегральної семи '-*athon*' – "added to an end of words referring to an activity or event, especially one, that has been organized to raise money for charity, to show that it continues for a long time" [8]. Семний склад цих лексичних одиниць збігається у сучасних англomовних лексикографічних

джерелах. Зазначені лексеми використовуються на позначення дії чи процесу; афіксальний елемент *-athon* надає усьому висловленню підсилювально-експресивної конотації. Аналізовані лексичні інновації в англomовному медійному дискурсі використовуються на основі образного осмислення їхньої моделі афіксальної деривації. Такі лексичні новотвори передають особливість ситуації, створюючи її контекстуальну конкретність.

Зокрема, у наступному реченні лексична одиниця *danceathon* використовується на позначення благодійної акції (*benefit from money raised*), у якій учасники беруть участь у тривалому танцювальному сеансі: *Friends of Dan Petini are putting on their dancing shoes to raise funds in his memory for a cancer charity. The brave 18-year-old from Hepscott Park died in January after being diagnosed with a rare blood disorder. Now the Teenage Cancer Trust at Newcastle's RVI is set to benefit from money raised at "danceathon"*. (Morpeh Herald, March 5, 2008). Ідея проведення марафонських подій, закладена автором-журналістом в афіксальному елементі *-athon*, трактується як діяльність, що займає багато часу та спричиняє втому. Водночас, осмислення складової *-athon* виявляє предметну або референтну інформацію про об'єкт, що номінується. Цей афіксальний елемент лексичної одиниці *danceathon*, таким чином, маркує належність до групи друзів, об'єднаних не лише спільною діяльністю [2, с. 87; 4, с. 182], але й спільним горем (*Friends of Dan Petini are putting on their dancing shoes to raise funds in his memory for a cancer charity*). Приклад із лексичною інновацією *danceathon* у наведеному вище фрагменті унаочнює реалізацію загальної прагматичної функції мови через використання експресивно-оцінного суфікса *-athon* та референтного маркування слова в контексті проведення благодійної акції, що позначає діяльність, спрямовану на досягнення спільної мети.

Отже, взаємодія різнорівневих елементів у межах лексичних інновацій, утворених за конкретною моделлю словотворення безпосередньо пов'язана з процесами динамічного реформування словотвірної системи сучасної англійської мови. Процес усталеності лексичних інновацій спричинено потребами носіїв мови в чітко окреслених як за організацією, так і за функцією одиниць спілкування. Подальші перспективи дослідження полягають у визначенні когнітивних механізмів утворення англomовних лексичних інновацій з константним елементом *-athon*.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Земская Е. А. Словообразование как деятельность. Ин-т рус. яз. РАН. Москва : Наука, 1992. 221 с.
2. Маслоу А. Г. Мотивация и личность. Санкт-Петербург : Евразия, 1999. 478 с.
3. Остапчук І. Тропи та тропеїзація масмедійного дискурсу: дис. ... кандидата філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови». Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2016. 230 с.
4. Потапенко С. І. Сучасний англомовний медіа-дискурс: лінгвокогнітивний і мотиваційний аспекти : монографія. Ніжин : Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя, 2009. 391 с.
5. Резанова З. И. К построению функциональной модели словообразования. Вопросы слово- и формообразования в индоевропейских языках: Семантика и функционирование. Томск, 1994. Ч. I. С. 112 — 123.
6. Хотюн Л. Сучасні таблоїдні ЗМІ України, Великої Британії та США. Вісник ЛНУ ім. І. Франка. Серія : Журналістика. 2011. С. 217 — 221.
7. Чумак Л. М. Лексичні інновації в англомовному медійному дискурсі початку ХХІ століття : структурний і лінгвопрагматичний аспекти : дис. на здобуття наук. ступеня кандидата філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови». Київ, 2018. 269 с.
8. Cambridge Dictionaries Online. URL : <http://dictionaryblog.cambridge.org/category/new-words>.

Наукове видання

***СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ
ЛІНГВІСТИЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ***

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ПАМ'ЯТІ ДОКТОРА ФІЛОЛОГІЧНИХ НАУК,
ПРОФЕСОРА Д. І. КВЕСЕЛЕВИЧА (1935-2003)**

10 травня 2019 р.

**Формат 60x84/16 Гарнітура Times New Roman.
Наклад 10мЗам.№ 35 (518)
Видавець і виготовлювач
Виробнича агенція «Графіум»
ФОП Мальцева О.Ю. Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
АГ № 298163 від 09.12.2013 р.
М. Житомир, вул. Святослава Ріхтера, 33, оф. 1
тел./факс (0412) 43-17-61, (063) 77-99-709
E-mail: info@graphium.com.ua**